

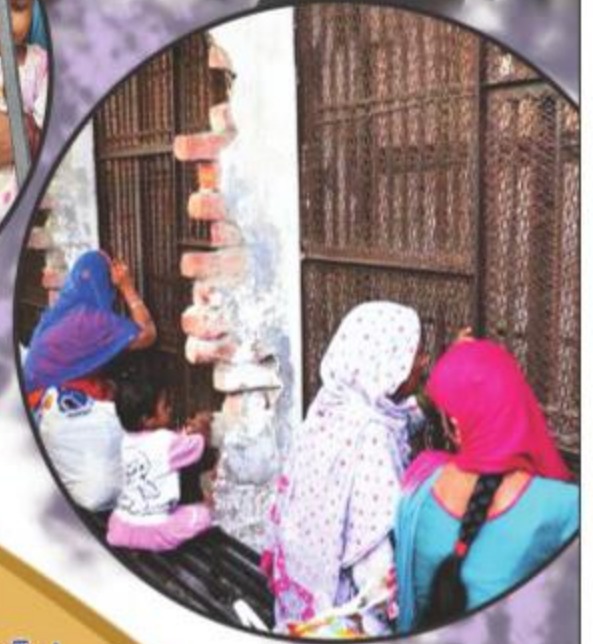
ప్రజాశక్తి

ఆదివారం అనుబంధం
ఏప్రిల్ 04, 2021

కటకటాల కరకుదారుల్లో.. ఆమె

జైలు అంటే చాలా మంది భయపడతారు.
జైలు పురాణాల్లో వర్ణించిన నరకంలా ఉంటుందని అనుకుంటారు.
నిజమే.. జైలు మనిషి ప్రాథమిక హక్కులన్నింటినీ రద్దు చేస్తుంది.
ఏదో ఒక నేరం చేసిన వాళ్ళే జైలుకొస్తారు.
కానీ అనేకసందర్భాల్లో ఏ నేరం చేయకుండా
నేరంలో చిక్కుకునో, ఇరికించబడో జైలుకెళతారు.
అయితే ఈ శిక్షలకి కులం, మతం, జెండర్ ఉంటుందా? అంటే ఉంటుంది.
ఆధిపత్య వర్గాలు, కులాలు, సమస్తాన్ని కొనగలిగిన ధనవంతులు
ఎంతటి నేరం చేసినా, అరెస్టులు జరిగినా
తమ ధనబలం, పలుకుబడి, రాజకీయ జోక్యాలతో బెయిల్ పొందుతారు.
అందుకే జైళ్ళనిండా ఉండేది అట్టడుగు, అణచివేతకు గురయ్యే వర్గాలే.
స్త్రీలకు అన్నిచోట్లా కన్నా ఇక్కడ మరింత దారుణమైన దుస్థితి.

దీనిపైనే ఈ వారం 'అట్టమీది కథ' 4,5 లో..

2 లో.. కథ
మనిషికో కథ

6 లో.. ప్రత్యేకం
సంప్రంలో ట్రాఫిక్ జామ్ !

7 లో.. సెంట్రల్
భవిష్యత్ తరాల కథ..అరణ్య !

8 లో.. వింతోట
వేలాడే వనాలు..

“దీప్తి ప్రచురణ సంస్థ” అన్న ఆక్షరాలు బయట బోర్డుపై గర్వంతో మెరుస్తుండగా చూస్తూ నా ఆఫీసులోకి అడుగుపెట్టాను. లోపలికి వస్తూనే తలుపు దగ్గర ఉన్న డస్టబిన్లో నలిపి పడేసిన ఒక టైప్ చేయబడిన కొత్త కాగితం నా దృష్టిని ఆకర్షించింది. రోజూ నేను వచ్చేసరికి ఆఫీసు అంతా శుభ్రంగా ఉండి డస్టబిన్ భాగంగా కనిపించేది. కుతూహలం కొద్దీ తీసి చూశాను ఆ కాగితం ఏంటా అని. అది నిన్ను నేను రామ్మూర్తికి టైప్ చేయమని చెప్పి డిక్టేట్ చేసిన ఉత్తరం. ఆక్షర దోషాలేమీ లేవు. అంతా బాగానే వుంది! మరి ఇంత కష్టపడి టైప్ చేసి ఎందుకు పడేశాడబ్బా అని ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాను. చూస్తే రామ్మూర్తి సీట్లో లేడు. వెంటనే తనకి పోన్ చేశాను. నిన్ను నేను చెప్పిన లెటర్ టైప్ చేశావా అని అడిగాను. “నేను ఇంకా ఆ పని పూర్తి చేయలేదు మేడం. మన క్లయింట్స్కి పంపాలిస్తూ కొన్ని పుస్తకాలు తీసుకుని కొరియర్ ఆఫీసుకి వచ్చాను. రాగానే మొదలుపెడతాను” అని సమాధానం. ఏమాత్రం తప్పులేకుండా టైప్ చేసినప్పుడే ఇది రామ్మూర్తి పని కాదని అనిపించింది. రామ్మూర్తి తెలుగు టైపింగ్లో చేసే తప్పులు చూస్తే నవ్వుస్తుంది. ప్రతిసారి కరెక్ట్స్ చెప్పాల్సిందే. తను టైప్ చేయకపోతే ఇంకెవరు చేసి ఉంటారు? కాబ్బోయర్ ఆఫ్ఫర్లకి టైప్ చేయడం రాదు. మిగిలిన స్టాఫ్ అంతా ప్రెస్ లోపల ప్రంటింగ్ పనులు చేసేవారే. ఇకపోతే ఆఫీసు ఊచ్చే నాంచారమ్మ తప్ప ఇంక ఎవరూ లేరు. క్యాషియర్ ఆఫ్ఫర్లని ఎప్పుడి నుండో నేను ప్రోత్సహిస్తున్నా టైపింగ్ నేర్చుకోమని. “అరూర్ సుందా మేడం” అంటాడే కానీ నేర్చుకోదు. ఇలాంటి చిన్న సంస్థల్లో అన్ని పనులూ చెయ్యగలవారు ఉంటేనే మనుగడ సాగించగలం అని వీళ్ళకి ఎంత చెప్పినా వినిపించుకోరు. ఎన్నో రోజుల నుంచి ఉన్న ఆసుబంధం కొద్ది వారిని అలానే కొనసాగిస్తున్నాను. అయినా వారికి నేను తప్ప ఎవరున్నారు అనే పిచ్చి భ్రమ నాది. ఇంతలో ఆఫీసులోకి వస్తున్న ఆఫ్ఫర్లని చూసి “ఆఫ్ఫర్ నువ్వేమైనా ఇది టైప్ చేశావా?” అని పేపర్ చూపిస్తూ అనుమానంగా అడిగాను. నా నమ్మకాన్ని వమ్ము చేయకుండా... “నహీ మేడం” అని సమాధానం వచ్చింది.

ఒక పక్క ఈ చిన్న విషయానికి ఎక్కువగా ఆలోచిస్తున్నానేమో అని అనుకుంటూనే “నాంచారమ్మ”, అని పిలిచేసరికి నాంచారమ్మ పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చింది. ఈ కాగితం డస్టబిన్లో ఎవరు పడేశారో తెలుసా? అని అడిగాను. బెల్లం కొట్టిన రాయిలా నిలబడిపోయిన నాంచారమ్మని చూస్తూ “నిన్నేనే” అని మళ్ళీ కొంచెం గట్టిగా అడిగాను. “నే. నే అమ్మగారు” చిన్నగా చెప్పింది. ఎవైనా కాగితం పడేసేటప్పుడు నన్ను అడిగి పడెయ్యి. సరేనా అని అడిగేసరికి “సరే అమ్మగారు” అని మాట్లాడకుండానే తల ఊపింది. “ఇంతకీ ఇది ఎక్కడ నుండి తీశావు?” అసలు ఎవరు టైప్ చేశారో అనే ప్రశ్న మదిని తొలుస్తుండగా అడిగాను. మళ్ళీ “నేనే అమ్మగారు” అని సమాధానం. నేను అడిగిన ప్రశ్న దానికి అర్థం కాలేదని మళ్ళీ అడిగాను “అది డస్టబిన్లో పడేసింది నువ్వేనే. కానీ అది ఎక్కడి నుండి తీసి డస్టబిన్లో పడేశావు అని అడుగుతున్నా” అన్నాను.

“అది టైప్ చేసింది నేనే అమ్మగారు” తప్పు చేసిన దానిలా తల వంచుకుని చెప్పింది నాంచారమ్మ. జోకే చేస్తుందేమో అనిపించి దానివైపు తీక్షణంగా చూస్తే నిజమే అన్నట్లు తలుచింది. “నీకు టైప్ చెయ్యడం వచ్చా? నువ్వు ఏమి చదువుకున్నావు?” ఉత్సుకత మరింత పెరిగి అడిగాను. నవ్వుతూ అడిగేసరికి నాంచారమ్మకి కూడా ధైర్యం వచ్చినట్లు ఉంది. మెల్లగా చెప్పసాగింది.

“నాకు చదువుకోవడం అంటే చాలా ఇష్టం అమ్మగారు. కానీ మా తండ్రో ఎక్కువ చదివితే పెళ్ళికాదుని మా అమ్మ పది తర్వాత చదువు మానించింది. పెళ్ళి అయ్యాకా పని చెయ్యమని నన్ను మండలంలో ఉన్న ట్రెపు రైలరు షాపులో గదులు శుభ్రంచేసే పనిలో పెట్టింది. అక్కడ ఓనరన్న చాలా మంచియన. నేను రోజూ ఒక గంట ముందే వస్తే ట్రెపు నేర్పుతా అన్నాడు. నేను అలాగే ట్రెపు నేర్చుకున్నా తర్వాత అక్కడ కంప్యూటర్ కూడా వచ్చింది. అందులో కూడా తెలుగు ట్రెపు చెయ్యటం నేర్చుకున్నా. నేను ట్రెపు ఉద్యోగానికి కూడా దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చని ఓనరన్న చెప్పాడు. మా అమ్మకే ఉద్యోగం చేస్తానని చెప్పే అంతెత్తున లేచింది. మగ్గేనంటే ఎక్కువ సంపాదిస్తే సంసారం నిలవదని చెప్పి వెంటనే పెళ్ళి చేసింది. ఇప్పుడు నాకొక బిడ్డ. నా ప్రాణాలన్నీ దానిమీదనే. దాన్ని బాగా పై చదువులు చదివించాలి? కంటి పొరలను నీటి తెరలు కమ్మేయగా బేలగా చెప్పింది.

నాంచారమ్మ కథ విన్న నా మనసు ఒక్కసారిగా నన్ను రెండు దశాబ్దాల వెనక్కు లాక్కెళ్ళింది.

●●●

ఎన్నో ఆశంతో నా ఆలోచనలను ఆర్థం చేసుకునే మంచి భర్త రవీంద్ర రూపంలో దొరికినందుకు సంతోషించాను. కాలేజీ రోజుల్లో మేము చదివే కోర్సులు వేరయినా ఒకరికి ఒకరం పోటాపోటీగా కథలు, కవితలు రాస్తూ బహుమతులు పొందుతూ ఎంతో ఆనందమైన స్నేహితులు ఉండేవాళ్ళం. స్త్రీ జీవితం మీద అద్భుతంగా రాసే రవీంద్ర అంటే నాకు అభిమానమే కాదు గౌరవం కూడా. రవీంద్ర రాసిన కథలు చదివినప్పుడు నేను కూడా ఆదవారి జీవితాల్ని అంత గొప్పగా ఆర్థం చేసుకోలేనేమో అని నాకు అప్పుడప్పుడూ అనిపిస్తూ ఉండేది. నేను రాసే కథలు తనకెంతో సమృద్ధాయని, అవి చాలా యధార్థంగా ఉంటాయని రవీంద్ర కూడా నన్ను ఎంతో ప్రోత్సహించేవాడు. అలా మా స్నేహం ప్రేమగా మారి పెళ్ళికి దారితీసింది.

అందరిలాగే పెళ్ళైన కొత్తలో మా జీవితం కూడా ఎంతో సాఫీగా సాగింది. రవీంద్రకి తొందరగానే మంచి ఉద్యోగం వచ్చింది. నేను ఒక పార్ట్ టైం టీచరుగా చేస్తూ మంచి ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇంతలో మా ఇద్దరి జీవితాల్లో వెన్నెల కురిపిస్తూ పాపాయి రూపంలో దీప్తి వచ్చేసింది. “సునందా.. నేను బాగానే సంపాదిస్తున్నాను కదా.. ఇద్దరం ఉద్యోగం చేస్తుంటే పాపకు తగినంత సమయం కేటాయించలేమేమో” అని రవీంద్ర అనడంతో నేను ఇంక ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు మానేసి, దీప్తి అలా పాలనలో గడిపేయడం మొదలుపెట్టాను.

తీరిక సమయాల్లో కథలు రాస్తూ పోటీలకు పంపించడం మొదలుపెట్టాను. అయితే పంపిన ప్రతిసారి తిరుగు టుపోలో వచ్చేసేది నా కథలు. ఒకప్పుడు

మనిషికో కథ

ఎన్నో బహుమతులు సాధించిన నాకు ఇది మింగుడుపడలేదు. మారుతున్న కాలానికి నా ఆలోచనలు సరిపడటం లేదా? లేవో ఎక్కడ వుంది? ఎందుకు నా కథలు ఒక్కటి కూడా బహుమతికి అర్హత పొందటం లేదు? కనీసం ప్రచురణకు కూడా నోచుకోవడం లేదు? అని ఆలోచిస్తూ ఎంతో మధనపడేదాన్ని. “నువ్వు రాసే కథలు ఆర్థంచేసుకునే స్థాయి ఆ పత్రికలకు లేదు” అని రవీంద్ర నన్ను అనునయించేవాడు.

ఒకరోజు పక్కంటి లక్ష్మి గారు ఒక ఉత్తరం తీసుకువచ్చి “మీ కోసం ఏదో ఉత్తరం వచ్చింది... పోస్ట్మేన్ పొరపాటున మా ఇంట్లో వేసి వెళ్ళాడు” అని నా చేతికి ఉత్తరం అందించింది. ఎక్కడి నుంచా ఈ ఉత్తరం అని చూస్తే అది ఇటీవలే నేను ఒక పోటీకి కథని పంపిన పత్రిక నుండి. ఉత్తరం చిప్పి, చదవటం మొదలుపెట్టాను. అది నా కథను తిరిగి పంపిస్తూ ఆ పత్రిక సంపాదకుడు నాకు రాసిన ఉత్తరం. “సునంద గారు, నా అనుమానం నిజం అయితే మీరు ఎన్నో యూనివర్సిటీలో చదివిన సునంద గారే కదా? కొన్నేళ్ళక్రితం మీ కథలు చదివాను. మీ కైలీ నాకు బాగా నచ్చడంతో అలా మదిలో నిలిచిపోయింది మీ పేరు. మీరు వేరే సునంద అయితే క్షమించగలరు. ఇక విషయంలోకి వస్తే... మీరు గత రెండు మూడు సార్లుగా మా పత్రికకు పంపిన కథలు చదివాను. మొదలు మరియు చివరలో ఎంతో అద్భుతంగా ఉన్నా.. మధ్యలో ఎక్కడో ఏదో లోపించినట్లుగా అనిపించేది.. ఒకటికే రెండుసార్లు తరచి చూస్తే అది మీ టైపింగ్లో లోపమా లేక మధ్యలో ఎక్కడో కొన్ని పంక్తులు పొరపాటున తప్పిపోయాయో అన్న అనుమానం కలిగింది. ఈసారి పంపిన కథలో సైతం అదే అనిపించింది. ఒకసారి గమనించగలరు. మీ రచనలను అభిమానించే వాడిగా మాత్రమే ఈ సలహా ఇస్తున్నాను. ఆన్లైన్ బావింపవద్దు”.

ఆ ఉత్తరంతో పాటు తిరిగిచ్చిన నా కథను మళ్ళీ ఒకసారి చదవటం మొదలు పెట్టాను.. చదవటం పూర్తి చేయగానే నాకు తల మొద్దుబారిపోయింది. అది ఏదో టైపింగ్లో దొర్లిన తప్పుగా లేదు. చాలా జాగ్రత్తగా కథ చదివి, అందులో కథకి అత్యు లాంటి వాక్యాలని చాలా జాగ్రత్తగా తీసేసినట్లు కనపడుతుంది. ఒకసారి వెళ్ళి ఇంతకుముందు వెనక్కి తిరిగి వంపబడ్డ నా కథలన్నింటినీ చదవటం మొదలుపెట్టాను. అన్నింటిలోనూ ఇదే పరిస్థితి అని గ్రహించడానికి ఎక్కువ సమయం పట్టలేదు.

ఆలోచిస్తుంటే మెల్లగా ఆర్థమవసాగింది. ఉద్యోగం కోసం నా తల్లిదండ్రుల దగ్గర మొహమాటం లేకుండా డబ్బు తీసుకుని లంచం కట్టి రవీంద్ర ఉద్యోగం సంపాదించినప్పుడు నేను అంతగా బాధపడలేదు. నన్ను ఉద్యోగం మానెయ్యమన్నప్పుడూ అంత లోతుగా ఆలోచించలేదు. “నేను నీటిగా టైప్ చేయించి పోస్ట్ చేస్తాను” అని నా కథలను తను తీసుకువెళ్ళుంటే జరుగుతున్న మోసాన్ని గ్రహించలేదు. కథలు తిరిగి వచ్చినప్పుడు కూడా నాకు చూపించకుండా.. నన్ను సముదాయస్తున్నట్లు నడించే తనని ఎప్పుడూ అనుమానించలేదు. ఇంటికి రాగానే రవీంద్రని నిలదీశాను. తాను చేసిన తప్పు బయటపడటంతో బుకాయించబోయాడు. ఇక నిజం చెప్పక తప్పదు అనుకున్నాక “నువ్వు కథలు రాస్తూ ఉంటే దీప్తిని ఎవరు పెంచుతారు? ఆసలే మనం ఇంకొక బిడ్డ కోసం ప్లాన్ చేస్తున్నాం. ఇలాంటి సమయంలో నువ్వు బీజింగ్ వుంటే సంసారం సవ్యంగా సాగదు” అని చెప్పి తన నిజస్వరూపాన్ని బయటపెట్టాడు. స్త్రీజనోద్ధరణ కోసం జన్మించిన వ్యక్తి మునుగులో తాను రాసిన కథలు కళ్ళ ముందు వెదిలి వికటాక్షహాసం చేశాయి. ఒకప్పుడు శిఖరాయమానంగా కనిపించిన రవీంద్ర వ్యక్తిత్వం ఆ క్షణాన భార్యకి పేరు వస్తే తట్టుకోలేని ఒక మరగజ్జ మనస్తత్వానికి

సాక్ష్యంలా కనిపించింది.

మాతురిని దృష్టిలో పెట్టుకుని బాధ దిగమింగుకున్న నా మనసుని మరో సంఘటన మరింత కుంగదీసింది. నాన్న కాలం చేశాక వచ్చే ఆరా కొరా పెన్నన్ డబ్బులతో తన తల్లి ఎలాగో కాలం వెళ్ళిపోయింది. తల్లికి మోకాళ్ళ నొప్పుల అవరేషన్ కోసం డబ్బులు తక్కువైన విషయం ఒకరోజు రవీంద్రకి అయిష్టంగానే చెప్పింది తను. “ఆసలే మీ అమ్మ షుగర్ పేషంట్. వయసు పైబెడ్డ మీ అమ్మకి అవరేషన్ పెయిల్ అయితే చాలా కష్టం. నా ఉద్దేశంలో మిగిలిన రోజులు ఇలా వెళ్ళిపోయటం మంచిది అనిపిస్తుంది” అని నా జవాబు కోసం ఎదురు చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు. నేను ఆచేతనంగా చూస్తూ నిలబడిపోయాను.

రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ రవీంద్రలో మానవత్వపు భావాలు మరుగున పడుతున్నాయే కానీ ఎటువంటి మార్పు లేకపోవడంతో నా మీద నాకే అసహ్యం వెయ్యటం మొదలయ్యింది. “ఎందుకు రవీంద్రా ఇలా మారావు? కాలేజీ రోజుల్లో నువ్వు రాసిన కథలన్నీ చెప్పిన వేదాలన్నీ నీ మనసులో నుండి వచ్చినవి కావా?” చివరికి ధైర్యం చేసి ఒకరోజు రవీంద్రని నిలదీశాను. “కథల్లో రాసేవి పుస్తకాల్లో అచ్చు వెయ్యడానికి మాత్రమే పనికిస్తాయి. అయినా ఇప్పుడు మనకేమైంది సునందా? బాగానే ఉన్నా కదా? నాంత ఇల్లు ఉంది, డబ్బులు కూడా బానే వస్తున్నాయి. నువ్వు, దీప్తి ఆనందంగా ఉన్నారు..” ఇంకా ఏదో చెప్పన్న రవీంద్ర మాటలు మనసులోకి ఎత్తుడం లేదు. అటు భర్త వద్ద గౌరవం లేక ఇటు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేక ఇలాగే ముందుకు సాగితే నేనొక జీవచ్ఛవలా మారటం భాయం అనిపించింది.

మాట పట్టింపు అయితే మర్చిపోవచ్చు. అభిప్రాయ భేదాలు ఉంటే సర్దుకోవచ్చు. ప్రవర్తనలో లోపం ఉంటే సరిదిద్దొచ్చు. కానీ వ్యక్తిత్వంలో విలువలు నశించినప్పుడు కలిసి నడిచినా ప్రయోజనం లేదనిపించింది. తదనంతర పరిణామాలతో రవీంద్ర నుండి విడిపోయి దీప్తితో పాటు ఒంటరి జీవితం మొదలుపెట్టాను. నా అభిరుచికి తగ్గట్లు రచనలు చేస్తూ “దీప్తి ప్రచురణ సంస్థ”ను ప్రారంభించి, నా కాళ్ళపై నేను నిలబడ్డాను.

●●●

“క్షమించండి అమ్మగారు” అన్న నాంచారమ్మ మాటలతో మళ్ళీ ఈ రోకంలోకి వచ్చాను.

“మగ్గేని కంటే ఎక్కువ సంపాదిస్తే సంసారం నిలవదు” అన్న నాంచారమ్మ మాటలే చెవిలో పడే పదే వినిపిస్తున్నాయి.

“మీ ఆయన నీతో ప్రేమగా ఉంటాడా?” అమె వైపే ఓరకంట చూస్తూ అడిగాను.

“మంచోడే అమ్మగారూ. ఎప్పుడన్నా ఒకసారి తాగి వచ్చినప్పుడు మాట్లాడకుండా నిద్రపోతాడు. మళ్ళీ తెల్లారికే మామూలే. నాకు ప్రతి పెద్ద పండుగకీ చీర తెస్తాడు. మా చంటిది అంటే చాలా ఇష్టం మా ఆయనకి. మా అత్తగారికి కూడా నేనంటే ఇష్టమే” సిగ్గుపడుతూ చెప్పుకుంటూ పోతుంది.

“మరి ఏదన్నా టైపిస్టు ఉద్యోగం చేస్తా అని చెప్పకపోయావా మీ ఆయనకి? నీ ఇష్టమూ తీరుతుంది అలాగే డబ్బులూ ఎక్కువ వస్తాయి కదా” అన్నాను.

నేను ఏదో తప్పు మాట్లాడిన దానిలా భయపడి “వద్దు అమ్మగారు.. మా అమ్మ ఏది చెప్పినా కరెక్టుగా ఉంటుంది. అమె ఎన్నో చూసింది కాబట్టే నాకు అలా చెప్పింది. నాకు ఇలానే బాగుంది” మరో మాటకు తావులేదన్నట్లు ఉన్నాయె అమె మాటలు.

ఒక్క క్షణం ఆలోచించాను. నాంచారమ్మ అమాయకత్వంతో సంతోషంగా కాకపోయినా బాధ లేకుండా జీవిస్తుంది. ఆతని భర్తకి ఇచ్చి అలవాట్లు ఉన్నా.. చెడ్డ వ్యక్తిత్వం లేదు. నాంచారమ్మని తన ఆలోచన మార్పుకోమని సలహా ఇవ్వాలని అనిపించలేదు.

నాకు పేరు రావడం తట్టుకోలేని భర్త మీద తిరుగుబాటు చేసి, దీప్తికి తండ్రి ప్రేమను దూరం చేయడం నా తపా? లేక మరింత ఉన్నతంగా జీవించగల జ్ఞానం ఉండి కూడా కాపురం కోసం సర్దుకుపోయే నాంచారమ్మ గొప్పా? కొందరికి నేను చేసింది తొందరపాటులా అనిపించవచ్చు. కానీ ఇది కేవలం ఒక మనిషి వ్యధగా చూడకూడదు అని నా అభిప్రాయం. అనాదిగా అణచివేయబడుతున్న స్త్రీ జీవితపు పరిణామక్రమంలో నేను ఒక సామాన్యమైన అబలగా లొంగిపోకుండా నా డిగ్గర స్వరాన్ని వినిపించాను. తద్వారా ఆ పరిణామక్రమాన్ని మరింత మెరుగైన దిశగా ముందుకు తీసుకెళ్ళేందుకు చేయూత నిచ్చాన అని మాత్రమే భావించవలసినా.

అనంతంగా సాగిపోతున్న నా ఆలోచనలకి కళ్ళెం వేసి ఈ రోకంలోకి వస్తూ “నాంచారమ్మ.. రోజూ మీ ఆయన నిన్ను సైకిల్ మీద ఆఫీసులో దించుతాడు కదా.. రేపు వచ్చినప్పుడు ఒకసారి నన్ను కలవమని చెప్పు” అన్నాను.

మరుసటి రోజు నేను వెళ్ళేసరికి నాంచారమ్మ తన భర్తతో పాటు ఎదురు చూస్తుంది నా కోసం. నన్ను చూడగానే “అమ్మగారూ, మా ఆయన కోటిశ్రరయ్య” అని తన భర్తని పరిచయం చేసింది. కైలీ సంస్కారం లేని తలతో ఎదురుగా వున్న అతన్ని చూసి ఇద్దరినీ కూర్చోమని సంజ్ఞ చేసింది. “చూడు కోటిశ్రరయ్య, మా సంస్థ తరపున మీ అమ్మాయికి ఉచితంగా చదువు చెప్పించాలని అనుకుంటున్నాం. అందుకోసం మీ అవిడ ఇక్కడ చేసి పనితో పాటు టైపిస్టు పని కూడా చేయాలి ఉంటుంది. జీతం మాత్రం ఇప్పుడు ఇచ్చేంతే వస్తుంది. అది నీకు సమ్మతమేనా?” అని అడిగాను. వాళ్ళు ఇద్దరూ ఒకరివైపు ఒకరు చూసుకుని, మళ్ళీ నా వైపు ఆనందంగా చూశారు తమకి సమ్మతమే అన్నట్లు. ఇందులో మర్యాద ఆర్థం చేసుకునే తెలివి తన భర్తకి లేకపోవడం నాంచారమ్మ అదృష్టమే. “మిగిలిన విషయాలు తరువాత మాట్లాడతాను. ఈ విషయం గురించే నిన్ను పిలిచాను” అని చెప్పగానే “సరేనమ్మా” అని కోటిశ్రరయ్య వెళ్ళిపోయాడు. నాంచారమ్మ వైపు తిరిగి “అక్కడ కనిపిస్తున్న కొత్త కంప్యూటరు, కుర్చీ నీకోసం ఎదురుచూస్తున్నాయి..” అన్న నా మాటలు పూర్తికాకుండానే నా కాళ్ళమీద పడ్డ అమెను సైకిలేపి పద్దయానికి హత్తుకున్నాను. నాలాగే నాంచారమ్మకి కూడా తన భర్తని ఎదిరించి, స్వేచ్ఛా గీతాన్ని అలపించమని నేను చెప్పొచ్చు. కానీ అందరి బాధలకీ ఒకే మందు పనిచెయ్యదని నాకు తెలుసు. ఈ స్త్రీ-పురుష సమానత్వ యుద్ధంలో అందరూ సైనికుల పాత్ర పోషించలేరు. అది అందరి వ్యక్తిత్వానికి సరిపడదని నా విశ్వాసం.

పచ్చిమామిడితో పసందుగా..!

రూచి

జెల్లీ

కావాల్సిన పదార్థాలు :

పచ్చిమామిడి తురుము - 4 కప్పులు, పంచదార - 4 కప్పులు, కారం - టీ స్పూను, వేగించిన జీలకర్ర పొడి - టీ స్పూను, యాలుకుల పొడి - ఆర టీస్పూను, పసుపు - చిటికెడు, ఉప్పు - చిటికెడు, (ఇష్టమైతే)

నెయ్యి - టీ స్పూను.

తయారుచేసే విధానం : పాన్లో మామిడి తురుము, పంచదార వేసి చిన్న మంటపై తిప్పుతుంటే, మిశ్రమం సగానికి సగం అయ్యాక జీలకర్ర పొడి, పసుపు, యాలుకుల పొడి, కారం, ఉప్పు వేసి మరింత చిక్కుబడి వరకూ కలపాలి. చివర్లో నెయ్యి వేసి దించేయాలి. అంతే పసందైన పచ్చిమామిడి జెల్లీ రెడీ.. ఇది పరాటా / బ్రెడ్లతో తినడానికి రుచిగా ఉంటుంది.

పచ్చిరొయ్యలతో..

కావాల్సిన పదార్థాలు :

పచ్చిరొయ్యలు - ఆర కిలో, పసుపు - 3 టీస్పూను, కారం - ఆర టీస్పూను, ఉప్పు - తగినంత, మామిడికాయ - ఒకటి, పచ్చికొబ్బరి - కప్పు, చింతపండు - కొద్దిగా, ఎండుమిర్చి - మూడు, మిరియాల పొడి - రుచికి సరిపడా, ధనియాలు - టీ స్పూను, ఉల్లిపాయ - ఒకటి, నూనె - టీస్పూను.

తయారుచేసే విధానం : ముందుగా రొయ్యల్ని శుభ్రంగా కడిగి పసుపు, కారం, ఉప్పు పట్టించి, సుమారు ఆరగంటసేపు ఉంచాలి. పచ్చి మామిడికాయ పొట్టు తీసి ముక్కలుగా కోయాలి. తర్వాత పచ్చికొబ్బరి, పసుపు, చింతపండు, మిరియాలు, ధనియాలు, ఎండుమిర్చి అన్నీ వేసి మెత్తగా రుబ్బాలి. ఓ మందపాటి గిన్నెలో రొయ్యలు, మామిడికాయ ముక్కలు వేసి సుమారు ఆరకప్పు నీళ్ళు పోసి, రుబ్బిన మిశ్రమాన్ని రెండు టేబుల్స్పూను వేసి పదినిమిషాలు ఉడికించాలి. తరువాత మిగిలిన మిశ్రమాన్ని వేసి తగినన్ని నీళ్ళుపోసి సన్నని మంటమీద మరో పది నిమిషాలు ఉంచాలి. ఇప్పుడు ఓ పాన్లో నూనె వేసి, ఉల్లిముక్కలు వేసి వేగక అందులో ఉడికిన కూర మిశ్రమాన్ని వేసి కలిపితే సరి. నోరూరించే రొయ్య మామిడి రెడీ.. దీన్ని వేడివేడి అన్నంలోనూ.. రోటీలోనూ సర్వీ చేసుకోవచ్చు.

వడలు

కావాల్సిన పదార్థాలు :

మామిడి ముక్కలు - 2 కప్పులు, శనగపప్పు - కప్పు, బొబ్బరి పప్పు - కప్పు, ఎండుమిర్చి - 2 చెంచాలు, రసపుల పొడి - కప్పు, పచ్చిమిర్చి - 6, జీలకర్ర - టీ స్పూను, ఉప్పు - 2 టీ స్పూను, నూనె - 250 గ్రాములు.

తయారుచేసే విధానం : పప్పులు నానబెట్టి నీరు

వడకట్టి మిక్సీ పట్టాలి. దీనిలో ఉప్పు, జీలకర్ర, ఎండుకొబ్బరి, పచ్చిమిర్చి, మామిడి ముక్కలు చేర్చి మిక్సీ పట్టాలి. పాన్లో నూనె మరగించి, పై మిశ్రమం ఉండలుగా చేసి, రసపుల పొడితో ముంచి ఫ్రైస్కి పెపర్ పై వట్టి నూనెలో వడలాలి. ఇలా మొత్తం వడలన్నీ వేయించి పెట్టాలి. కరకరలాడే మామిడి వడలు రెడీ..

మ్యాంగో యోగర్ట్

కావాల్సిన పదార్థాలు :

చల్లని పాలు - 4 కప్పులు, మామిడి ముక్కలు - 2 కప్పులు, పంచదార - 1/2 కప్పు, మిరియాల పొడి - టీస్పూను, జీలకర్ర - టీస్పూను, పెరుగు - 1/2 కప్పు, పచ్చిమిర్చి - 1, బాదం పొడి - 2 టీస్పూను, ఉప్పు - టీస్పూను.

తయారుచేసే విధానం : ముందుగా పాలల్లో పంచదార కలిపి కరిగించి బాదం పొడి, ఉప్పు చేర్చాలి. ఇందులో మామిడి ముక్కలు వేసి రెండు నిమిషాలు వెచ్చబెట్టి దింపి పెరుగు చేర్చి తోడుపెట్టాలి. దీన్ని చల్లని 4 కప్పుల్లో సమానంగా వేసుకోవాలి. నాలుగు గంటల తర్వాత గట్టిగా తోడుకుని ఉంటుంది. దీన్ని డీప్ ఫ్రీజర్లో రెండు గంటలు ఉంచి కప్పుల్లోకి తీసుకుని తినాలి.

నా బాల్యం

దళిత స్త్రీవాదులు, వివిధ కులస్త్రీలు, ఆర్థిక కులస్త్రీలు, ఆర్థిక జీవనాదుల్లో లోకమంతా సాహితీ ఉద్యమాలై నడయాడు తున్న నేలన గోర్కి నా బాల్యం సేవ ఆత్మకథను మళ్ళీ మననం చేసుకుంటే. కొత్త వాదం కాదుగాని పునాదులు నిర్మితమవుతాయని దావరికంటేని జీవితాన్ని బట్టబయలు చెయ్యమంటున్నాడు ఈ రచయిత. ఉత్పత్తి సంబంధాలు సామాజిక శ్రేణులలో ఉద్భావన జరిగి, ఆస్తిత్వ చేతనమై వికసించి, విదేశీ ప్రాంత మౌలిక సూత్రాన్ని వివరిస్తుంది. ఆయా దేశాల ఆస్తిత్వతత్వమే, ఆర్థిక వ్యవస్థ మీద మానవత్వంతో ప్రజల జీవితాలు వికసిస్తాయని, మాక్సిం గోర్కి నా బాల్యం తన ఆత్మకథ గుండె నిండా అలింగనం చేసుకుంటే ఆత్మకథ జరిగి పై వాదానికి బలం చేకూర్చిన వారప్రకారం ఆశీర్వాదం. పాఠకులారా అందుకోండి ఈ పుస్తకాన్ని పసి వూరదు రచయితను పదిలపర్చుకుందాం.

- వేముల ఎల్లయ్య, అనువాదం : ఉప్పల లక్ష్మణరావు
పేజీలు: 312 వెల: 200/-

నా బాల్యం

రెండేళ్ళకంటే ఎక్కువగా 'బడి'

చదువులేని గోర్కి సమాజాన్ని చదువుతూ పొందిన జ్ఞానసంపదతో, భాష, భావగాఢతలలో ప్రపంచ ప్రభావశీల రచయితగా పేరుగాంచిన ఆతని బాల్య జీవన చిత్రేతి ఈ నవల. నేడు గతాన్ని స్మరిస్తూ, పురాస్థులుల్లో పడి ఎక్కడి నుండి ఎక్కడికి ప్రయాణిస్తున్నామో తెలియనిస్థితిలో మన చుట్టూ గీతలు గీసుకుంటూ, హద్దులు వేసుకుంటూన్న తరుణంలో ఈ నవల చదువుతూంటే, గతంలోని, వర్తమానంలోని మానవీయతను అమానవీయతను, అంధకారాన్ని, వెలుగును, సాంప్రదిక వాస్తవాంశాలను ఎరుక పరుస్తుంది ఈ రచన. గోర్కి కాలాతీత రచన ఇది. అందుకే ఆయన మహారచయిత.

- కె.అనందాదూరి, అనువాదం : జోన్నగిర్రె నత్తనారాయణమూర్తి
పేజీలు: 456 వెల: 270/-

ప్రజాశక్తి ఐడియోస్ ప్రచురించిన

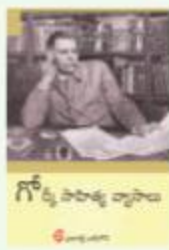
మాక్సిం గోర్కి

సమగ్ర సాహిత్యం 153వ ఆయంతి
సందర్భంగా 25% ప్రత్యేక తగ్గింపు..

సాహిత్య వ్యాసాలు

ఈ సాహిత్య వ్యాసాలు, ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, శ్రామిక పర్వసౌందర్య శాస్త్ర నిర్వచనాలు. వాస్తవిక వాద రచయితలకు ఈ వ్యాసాలు కరదీపికలు, ప్రగతిశీల రచయితలకు మార్గదర్శకాలు. ప్రజాప్రకృతాంతం గల రచయితలకు అనుసరణీయాలు. ఇవి రచయితలకే గాదు, విమర్శకులకు, సాధారణ పాఠకులకు కూడా ఉపయోగపడే వ్యాసాలు. ఆరోగ్యకరమైన, పరిపూర్ణమైన రచయితగా రూపొందాలనుకునే ప్రతి రచయిత ఈ గ్రంథం చదివితేరాలి.

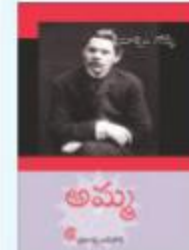
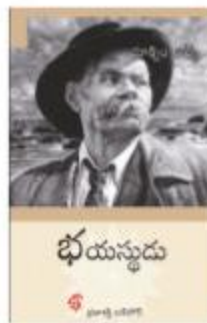
- రాచపాణి చంద్రశేఖరరెడ్డి, అనువాదం : అర్జునార్
పేజీలు: 304 వెల: 200/-

భయస్సుడు

ఇది 1901లో ఇంగ్లీషులో ప్రచురితమైన వెంటనే న్యూయార్క్ ఈవెనింగ్ పోస్ట్ "నిమ్నవర్గాల నుండి వచ్చిన మాక్సిం గోర్కి అనబడే యువ రచయిత రాసిన అద్భుతమైన నవల "పోమా గార్మియెవ్" రష్యన్ సాహిత్యంలో కలిశితురాయి. రష్యన్ బూర్జువా పర్వతనాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపింది. ఆక్స్ ఫర్డ్ సంవత్సరంలో ప్రతిభావంతంగా చిత్రించింది." అంటూ వ్యాఖ్యానించింది. తొమ్మిదవ ఏటే ఆనాధగా మారిన గోర్కి జీవన పోరాట క్రమంలో రకరకాల కూలీ పనులు చేస్తూ రష్యా సామ్రాజ్యమంతటా అయిదేళ్ళపాటు కాలినడకన తిరిగి పెదరికమంటే కళ్ళారా చూశాడు. అనుభవించాడు. ఆయన నవలల్లోని సాధికారతకు కారణం ఇదే..!

- ముక్తవరం పార్థసారథి, అనువాదం : రెంటాల గోపాలకృష్ణ
పేజీలు: 312 వెల: 200/-

అమ్మ

ప్రపంచ సాహిత్యంలో దీనితో పోల్చదగిన పుస్తకం మరొకటి లేదు. సరిహద్దు రేఖలనూ, తరాల అంతరాలనూ ఆధిగమించి, దేశ దేశాల భిన్నకాలాల పాఠకులకు ప్రేరణగా నిల్చిన అద్భుత పుస్తకం అమ్మ. సామాజిక మార్పుకు చోదకశక్తి అయిన శ్రామికవర్గ చైతన్య ప్రజ్వలనను ప్రతిబింబించి, సామ్యవాద వాస్తవికతకు అంతుకార్తణ చేసిన రచన. లక్షల ప్రతులు ప్రచురించి, పంపిణీ చేయాలని లెనిన్ స్వయానా ప్రశంసించిన పుస్తకం. అమ్మ 1906లో తొలిసారి వెలువడింది. అప్పటి నుంచి ఇప్పటివరకూ కోట్ల ప్రతులు వెలువడుతూనే వున్నాయి.

- తెలకపల్లి రవి

సంక్షిప్త అనువాదం : తెలకపల్లి రవి
పేజీలు: 240 వెల: 125/-

నా విశ్వవిద్యాలయాలు

ఇది గోర్కి ఆనుభవ వించిన కష్టసమైక్యతను ఏకరూపు పెట్టిన గ్రంథం కాదు. పరిస్థితులు ఎంత దుర్భరంగా ఉన్నారో, వాటికి ఎదురొడ్డి నిలవడం. తద్వారా తనలాంటి మానసీ యులు ఉద్భవించగల అవకాశాలుంటాయని సూచించే దిక్సూచిగా ఈ గ్రంథాన్ని భావించవచ్చు. ఈనాటి పెట్టుబడిదారీ సమాజాలు, జ్ఞాన వ్యవస్థలు తామరతంవరగా తృతీయ ప్రపంచదేశాల మీదకు సంధించిన వ్యక్తిస్వార్థపు వ్యక్తిత్వ వికాస గ్రంథాలను ఒకచోట కుప్ప పోసి, తగలబెట్టించగల శక్తి ఈ పుస్తకానికి ఉంది.

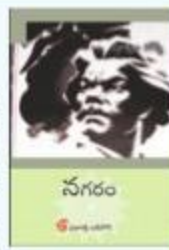
- సీతారాం, అనువాదం : గుడుతురి సూర్యం
పేజీలు: 200 వెల: 120/-

గుంటూరు ఫ్రీ నెయిర్
9291603475
వివరాలకు: 9490099055
9490099057, 9490099061

నగరం

ఎన్నో కష్ట నిష్కారాల కోర్చి సౌందర్య మయం సౌభాగ్యవంతంగా మలచుకొన్న ఈ భూగోళం మొత్తం డబ్బు పోగుచేసుకొనడం తప్ప మరేమనీ చేయలేని కొద్ది మంది దురాశాపరుల విషకౌగిలీలో చిక్కు కొనడం ఆలాగే కార్మికుల, శాస్త్రవేత్తల, సాంకేతిక నిపుణుల, కష్టల శారీరక మానుక శక్తుల కృషి ఫలితంగా మనం నిర్మించుకొన్న రెండవ ప్రకృతియైన ఈ సంస్కృతిని కొద్దిమంది దురాశాపరులు బంగారపు ముక్కలుగా, బాబుకు చెక్కులుగా మార్చుకొనగలగడం ఎంత బాధాకరంగా, బాగుపాకరంగా వుంటుందో ఆలోచించవలసింది ఈ పుస్తకం.

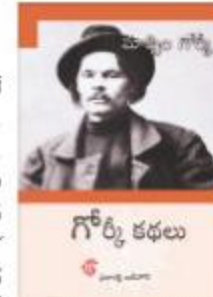
- కె.శేషరెడ్డి, అనువాదం : కె.శేషరెడ్డి
పేజీలు: 104 వెల: 70/-

గోర్కి కథలు

గోర్కి దృష్టిలో సర్వప్రపంచ మంటే మానవ సంబంధాల ప్రపంచం. మనిషితనం నిండుకున్న ప్రపంచం. మానవీయశక్తుల్ని అడ్డుతే ప్రతిశక్తుల మీద విజయం సాధించగలిగే అచ్చమైన మానవుల ప్రపంచం. పరస్పర అచూహనకు అడ్డుతగిలే వాటిని, వివిధ జాతుల, ప్రాంతాల మధ్య అలముకునే కుసంస్కారాన్ని తెగగొట్టగల ప్రపంచం. వెయిరటు పితృస్వామిక భావాలకూ, పైపై నాగరిక పెట్టుబడిదారీ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడే శక్తులున్నవాళ్ళ ప్రపంచం, సంప్రదాయక నీతి స్థానంలో ఆవేక్షలను పెంచే ప్రపంచం. సమాజంతో సంబంధాలు లేని వాళ్ళ బతుకుల్ని ఈనడించుకునే ప్రపంచం, బాధలూ, భయాలూ, కరువులూ, కాటకాలు లేని ప్రపంచం. ఈ ప్రపంచాన్ని చాటివే ఈ సంపుటిలోని కథలు కూడా.

- కేతు విశ్వనాథరెడ్డి, అనువాదం : కె.శేషరెడ్డి
పేజీలు: 96 వెల: 60/-

సూయజ్ కాలువ ఈజిప్టులో 1869లో ప్రారంభమైంది. యూరప్, ఆసియా దేశాల మధ్య జల రవాణా కోసం ఆఫ్రికాను చుట్టేరాకుండా, దగ్గరి మార్గానికి అనుకూలమైంది. ఇది మధ్యధరా సముద్రానికే, ఎర్ర సముద్రానికి మధ్య ఓ వారధిలాంటిది. దీనికి ఉత్తర టెర్మినస్ సైద్ రేవు ఉంది. ఈ కాలువ మొత్తం పొడవు 193 కిలోమీటర్లు. ఈ కాలువను ఈజిప్టుకు చెందిన సూయజ్ కెనాల్ అథారిటీ నిర్వహిస్తుంది. అయితే ప్రపంచంలోనే అత్యంత రద్దీగా ఉండే ఈ జలమార్గం.. తాజాగా 400 మీటర్ల పొడవైన 224 వేల టన్నుల భారీనౌక ఎవర్ గివెస్ చిక్కుకోవడంతో మరోసారి ప్రపంచ దేశాల దృష్టిని ఆకర్షించింది. ప్రపంచంలోనే అత్యంత పెద్ద కంటైనర్లను క్యూరీ చేసే భారీనౌక ఎవర్ గివెస్, భారీ ఇసుక రుపాను గాలుల ధాటికి ఆదుపులేమైన నౌక ఇసుకలో చిక్కుకుంది. ఇరుకైన కెనాల్ను అడ్డంగా నిలిపింది. దీంతో అటుగా వెళ్లే నౌకలకు తీవ్ర అంతరాయం ఏర్పడింది. ఈ కెనాల్ నుంచి ప్రతిరోజూ దాదాపు 20 లక్షల బ్యారెళ్ల చమురు తీసుకెళ్తుంటారు.

ఎందుకంత కీలకం?

తూర్పు, పడమర దేశాలను కలిపే ముఖ్యమైన మార్గం సూయజ్ కాలువ 193 కిలోమీటర్ల పొడవు ఉంటుంది. ఆసియా, యూరప్ దేశాల మధ్య సరుకు రవాణాకు దగ్గరి జలమార్గం ఇదే. అయితే ఈ కాలువ ఈజిప్టులోని సూయజ్ ఇస్థమస్ (జలసంధి)ని దాటి, వెళ్తుంది. అంతేకాకుండా ఈ కాలువలో మూడు సహజ సరస్సులూ ఉన్నాయి. కాలువలో ఉన్న గ్రేట్ బిట్టర్ లేక్ తరచూ నౌకలకు, ఇతర దిశలో వెళ్ళే నౌకలకు అనేక గంటలపాటు లంగరు వేసే ప్రదేశంగా ఉపయోగిస్తారు.

ఎండాకాలం.. ఆహారం

కాలం మారుతున్న ప్రకారం తీసుకునే పదార్థాల్లోనూ మార్పులు చోటుచేసుకుంటాయి.

ముఖ్యంగా ఎండాకాలంలో తినాల్సిన ఆహారపదార్థాలంటూ కొన్ని ఉన్నాయి. వాటిని తీసుకుంటూ

ఉంటే ఆరోగ్య సమస్యలు దాదాపుగా దరిచేరవు. అలాంటి పదార్థాలు ఏమిటో చూద్దాం.

- వేసవిలో ప్రధానంగా బాధించేది డిప్తెరీషన్. నీళ్లు ఎక్కువగా తీసుకున్నప్పటికీ కాఫీ, టీల మోతాదును తగ్గించుకోవాలి. వీటిని ఆతిగా తీసుకోవడం వల్ల శరీరంలోని నీటిశాతం తగ్గి, డిప్తెరీషన్ ఎదురుకావచ్చు. శరీరం కూడా తేమని కోల్పోయి, నిర్జీవంగా మారుతుంది.
- సూరెలో వేగించిన ఆహారాలను తీసుకోవడం తగ్గించాలి. వేపుళ్లు, ఫ్రైడ్ ఫ్రైస్, ఆలూ చిప్స్ వంటి వాటిని దూరంగా ఉంచాలి. ముఖ్యంగా ప్రయాణాల సమయంలో వీటి బోలెడి వెళ్ళకూడదు. లేదంటే వికారం, అతిగా

- దాహం వేయడం వంటివి తప్పవు.
- ఎండలు పెరిగే క్రమంలో రోజువారీ తీసుకునే ఆహారంలో కారం, మసాలాల మోతాదును చాలావరకు తగ్గించాలి. ఇవి శరీరంలోని వేడిని పెంచి, జీవక్రియ రేటు మందగించడానికి కారణమవుతాయి.
- వేసవిలో అందుబాటులో ఉండే పుచ్చకాయను అన్నలు మిస్ కావద్దు. ఇందులో 91.45 శాతం నీరే ఉంటుంది. పుచ్చకాయ తినడం వల్ల శరీరానికి అవసరమైన నీరు చేరుతుంది. అంతేకాక పుచ్చకాయలో ఉండే యాంటి

భారీ ట్రాఫిక్ జామ్..

వందల సంఖ్యలో నౌకలన్నీ నిలిచిపోవడంతో భారీ ట్రాఫిక్ జామ్ అయ్యింది. ఈ విషయాన్ని సూయజ్ కెనాల్ అధికారులు మీడియాకు వెల్లడించారు. ప్రతిరోజూ ఇదే జలమార్గంలో 30 శాతం ప్రపంచ కంటైనర్ షిప్లు రాకపోకలు సాగిస్తుంటాయి. ఇప్పుడు నౌకాయానం నిలిచిపోవడంతో, ప్రపంచ ఆయిల్ మార్కెట్లపై తీవ్ర ప్రభావం పడింది. చమురు ధరలు పెరిగే అవకాశం లేకపోలేదని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. ఇప్పటికే 300కు పైగా నౌకలు నిలిచిపోగా.. కొన్ని నౌకలు ఆఫ్రికా గుండా మరో జలమార్గంలో తమ గమ్యాన్ని చేరుకుంటున్నాయి.

ఎక్కువకు కదిలిన నౌక..

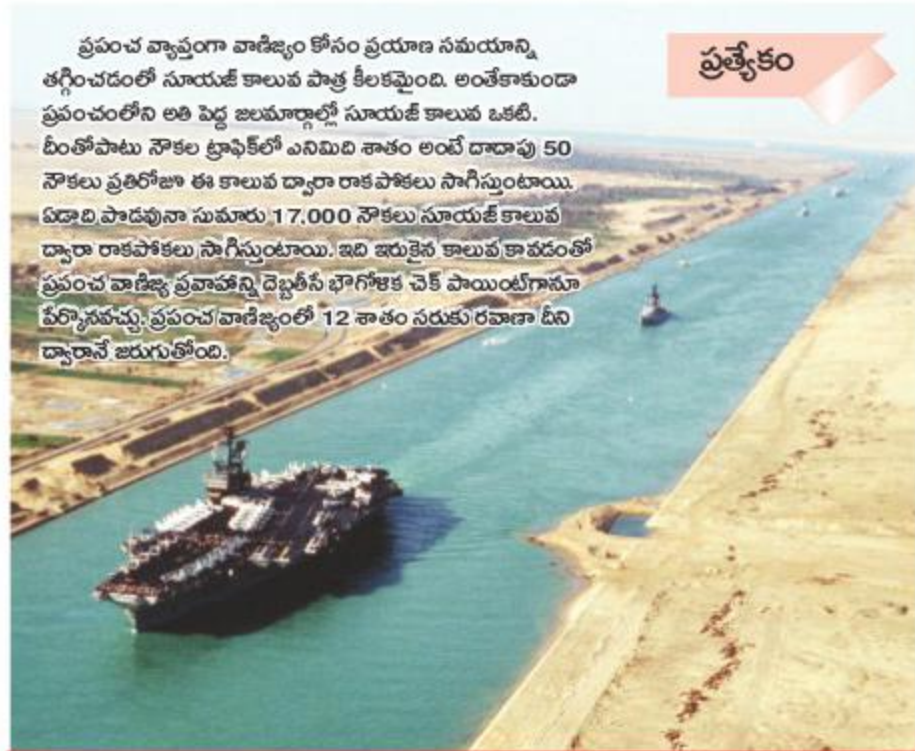
వారం రోజులపాటు ఈజిప్ట్ వద్ద సూయజ్ కాలువలో ఇరుక్కుపోయి అంతర్జాతీయ నౌకావాణిజ్యంపై తీవ్ర ప్రభావం చూపిన ఈ 'ఎవర్ గివెస్' నౌక మొత్తానికి మళ్ళీ నీటిలో తేలింది. ఈ మేరకు ఇంట్ కేప్ షిప్పింగ్ సర్వీసెస్ను ఉటంకిస్తూ, రాయటర్స్ వార్తాసంస్థ వెల్లడించింది. అయితే, ఇసుకలో కూరుకుపోయిన నౌక మళ్ళీ నీటిలో తేలినప్పటికీ కాలువకు ఇంకా అడ్డంగానే ఉంది. మళ్ళీ దీన్ని కాలువలో ప్రయాణించేందుకు వీలుగా దిశ మార్చాల్సి ఉంది. అయితే ఎవర్ గివెస్ నౌకను కదిలించడానికి 14 టగ్ బోట్లు నిరంతరాయంగా పనిచేశాయి.

ప్రారంభం ఇలా!

ఈ కాలువలో 1869లో రాకపోకలు మొదలయ్యాయి. వాణిజ్య సంబంధాలకు ఎంతో కీలకమైన సూయజ్ కాలువ తవ్వక ముందు ప్రపంచంలోని తూర్పు, పశ్చిమ ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిపోయే నౌకలు దక్షిణాఫ్రికాలోని కేప్ ఆఫ్ గుడ్ హోప్ మీదుగా ప్రయాణించేవి. అయితే ఈ జలమార్గం నిర్మించిన తర్వాత ఆసియా, యూరప్ నౌకలన్నీ పశ్చిమాసియాలోని ఈ జలమార్గం నుంచే వెళ్తున్నాయి. వరల్డ్ మార్టిమ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కౌన్సిల్ వివరాల ప్రకారం ఈ కాలువ తవ్వడం వల్ల యూరప్ వెళ్ళే ఆసియా నౌకల ప్రయాణంలో తొమ్మిది వేల కిలోమీటర్ల దూరం తగ్గతుంది.

ఇది కాలువ చరిత్ర..

సూయజ్ కాలువ అధికారికంగా 1869 వరకూ పూర్తి కాకపోయినప్పటికీ, ఈజిప్టు, మధ్యధరా సముద్రం నుండి ఎర్ర సముద్రం వరకూ నైలు నది రెండింటినీ

ప్రత్యేకం

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వాణిజ్యం కోసం ప్రయాణ సమయాన్ని తగ్గించడంలో సూయజ్ కాలువ పాత్ర కీలకమైంది. అంతేకాకుండా ప్రపంచంలోని అతి పెద్ద జలమార్గాల్లో సూయజ్ కాలువ ఒకటి. దీంతోపాటు నౌకల ట్రాఫిక్లో ఎనిమిది శాతం అంటే దాదాపు 50 నౌకలు ప్రతిరోజూ ఈ కాలువ ద్వారా రాకపోకలు సాగిస్తుంటాయి. ఏడాది పొడవునా సుమారు 17,000 నౌకలు సూయజ్ కాలువ ద్వారా రాకపోకలు సాగిస్తుంటాయి. ఇది ఇరుకైన కాలువ కావడంతో ప్రపంచ వాణిజ్య ప్రవాహాన్ని దెబ్బతీసే భౌగోళిక చెక్ పాయింట్గానూ పేరొందవచ్చు. ప్రపంచ వాణిజ్యంలో 12 శాతం సరుకు రవాణా దీని ద్వారానే జరుగుతోంది.

సంద్రంలో ట్రాఫిక్ జామ్!

అనుసంధానించడంలో ముఖ్యపాత్రను పోషించింది. 13వ శతాబ్దంలో నైలునది డెల్టా, ఎర్ర సముద్రం మధ్య నిర్మించిన మొదటి కాలువ. దీని నిర్మాణం తరువాత వెయ్యి సంవత్సరాలలో, అసలు కాలువ నిర్మాణానికి గురయ్యింది. చివరికి దీని వినియోగం 8వ శతాబ్దంలో నిలిచిపోయింది.

నెపోలియన్ బోనాపార్ట్ ఈజిప్టు దండయాత్రను నిర్వహించినప్పుడు 1700 చివరిలో ఒక కాలువ నిర్మించడానికి మొట్టమొదట ప్రయత్నించాడు. 1799లో నెపోలియన్ కాలువ ప్రణాళిక కోసం అధ్యయనాలు మొదలయ్యాయి. కానీ కొంతలో, అంచనాల్లో చోటుచేసుకున్న తప్పుల కారణంగా మధ్యధరా, ఎర్ర సముద్రానికి మధ్య సాధ్యమయ్యే కాలువకు ఇది భిన్నంగా ఉండటంతో నిర్మాణం తక్షణమే నిలిపేశారు.

యూనివర్సల్ సూయజ్ షిప్ కెనాల్ కంపెనీ 1858లో స్థాపితమైంది. దీంతో కాలువ నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించడానికి 99 సంవత్సరాలు పనిచేసేందుకు అధికారాలను ఇచ్చింది. అనంతరం ఈజిప్టు ప్రభుత్వం ఈ కాలువపై నియంత్రణను తీసుకుంది. దాని వ్యవస్థాపక సమయంలో, యూనివర్సల్ సూయజ్ షిప్ కెనాల్ కంపెనీ ఫ్రెంచ్, ఈజిప్టు ప్రయోజనాలను కలిగి ఉంది. సూయజ్ కాలువ నిర్మాణం అధికారికంగా ఏప్రిల్ 25, 1859న మొదలైంది. ఇది పదేళ్ళ తరువాత 1869, నవంబర్ 17న 100 మిలియన్ డాలర్ల వ్యయంతో ప్రారంభమైంది. అయితే ఈజిప్టు, ఫ్రెంచ్ మధ్య నియంత్రణలో తలెత్తిన విభేదాలతో ఎంట్రి పాయింట్లలో సైనిక బలగాలను నిర్వహించేందుకు హక్కులను కల్పించారు.

ఈజిప్టు ప్రభుత్వం ఆశ్విన హై డ్యామ్ను 1950వ దశకంలో ఆర్థిక మార్గంగా పనిచేసింది. ప్రారంభంలో, దీనికి ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలకు ఫ్రెంచ్ నుండి మద్దతు లభించింది. కానీ జూలై 1956లో రెండు దేశాలు తమ మద్దతును ఉపసంహరించుకున్నాయి. ఈజిప్టు ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుని, కాలువను జాతీయం చేసింది.

నవంబరు 1956లో, ఇక్బాల్ మిస్మిక్ నాలుగు దేశాల మధ్య సంధిని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు సూయజ్ సంక్షోభం ముగిసింది. 1957 మార్చిలో సూయజ్ కెనాల్ తిరిగి తెరుచుకుంది. అయితే ఈజిప్టు, ఇజ్రాయేల్ మధ్య విభేదాలు కారణంగా 1960 -1970 ల్లో సూయజ్ కాలువ అనేకసార్లు మూసివేయబడింది. ఈజిప్టు దాని అసలు యజమానులకు (యూనివర్సల్ సూయజ్ షిప్ కెనాల్ కంపెనీ) 1962లో తన దివరి చెల్లింపులను చేసింది. దీంతో కాలువపై పూర్తి నియంత్రణ హక్కును పొందింది. 62 ఆడుగుల (19మీ) లేదా 210,000 టన్నుల నిలుపు ఎత్తు (డ్రాఫ్ట్)తో ఓడలని సూయజ్ కాలువకు అనుసంధానించవచ్చు. రెండు నౌకల వక్రవక్రనే వెళ్ళడానికి ఇబ్బంది తలెత్తుతుంది. దీనికి అనుగుణంగా, ఒక షిప్పింగ్ లేన్, అనేక ప్యాసింజ్ బేలు నిర్మించారు. మధ్యధరా సముద్రం, ఎర్ర సముద్రం యొక్క గట్టి అప్ సూయజ్ సుమారు ఆదే నీటి స్థాయిని కలిగి ఉన్న కారణంగా సూయజ్ కాలువకు గేట్లు లేవు. కాలువ ద్వారా వెళ్ళడానికి 11 నుండి 16 గంటల సమయం పడుతుంది. తరంగాలు కాలువ ఒడ్డుల తాకిడిని నివారించడానికి నౌకలు తక్కువ వేగంతో ప్రయాణించాల్సి ఉంటుంది.

ఆరోగ్యం

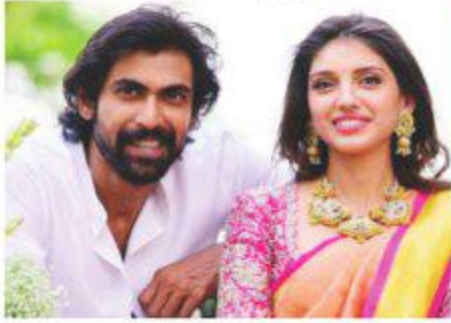

- ఆక్సైడులా శరీరానికి అందుతాయి. శరీరాన్ని ఎప్పుడూ కూర్చుంటూ ఉంటాయి.
- ఉల్లిపాయలూ ంశరీరానికి చలవ చేస్తాయి. బొను, ఉల్లిపాయలు చలవే. వీటిని పచ్చగా తింటే మంచిది. ఒకవేళ నేరుగా తినడం ఇష్టం లేకపోతే రైతా లేదా నిమ్మకాయ, కాస్త ఉప్పు చల్లి తినవచ్చు. మంచి టేస్టుగా ఉంటాయి. ఉల్లిపాయ వడబెల్లు నుంచి రక్షిస్తుంది.
- మాంసాహారం కూడా అతిగా తినకూడదు. చికెన్,

- మటన్.... వంటివి ఈ కాలంలో జీర్ణ సంబంధ సమస్యల్ని పెంచుతాయి. అరుగుదల మందగించడం, విరేచనాలు, మలబద్ధకం వంటి ఇబ్బందులు తలెత్తుతాయి.
- జుకోఫుడి ఈ కాలంలో మంచిది కాదు. ఇందులో అధిక కేలరీలు ఉండడం వల్ల బరువు పెరిగే అవకాశం ఎక్కువ. పైగా పొట్ట ఉబ్బడం, గ్యాస్ వంటి సమస్యలు ఎదురవుతాయి.

భవిష్యత్ తరాల కథ.. అరణ్య!

దేశవ్యాప్తంగా పలు భాషల్లో నటించిన 'అరణ్య' చిత్రంలో ఆదవి ఎనుగులను రక్షించే స్నేహితుడు (మావటివాడు)గా నటించాడు. జంతువుల భాష తెలిసి, వాటితో మమేకం అయ్యే పాత్ర అది. దీనికోసం రానా చాలానే కష్టపడ్డాడు. అయితే ఇందులో ఆయన పాత్ర ఆహార్యంలోనూ మేనరిజంలోనూ ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. పూర్తిగా పెరిగిన గడ్డం, మీసాలు, చేతిలో పాదవాటి కర్రలాంటి ఆయుధం. నడిచేటప్పుడు గూని వున్నట్లుగా వంకరగా నడవడం చూడగానే దర్శకునికి ఈ పాత్ర హాసీవుడే నటుడు కొబ్బే టామటోస్ స్ఫూర్తిగా రానా చేసినట్లు తెలిపారు. టెన్ కమాండ్ మెంట్స్ లో టామటోస్ క్యారెక్టర్ ను చూసి తనను ఆ విధంగా దర్శకుడు మలిచినట్లు రానా తెలిపారు. దర్శకుడు ప్రభు సాల్వాన్ అరణ్య పాత్ర కోసం ప్రత్యేక తర్జిమ ఇచ్చాడు. దీంతో ఆ సినిమాను పలుసార్లు చూసి, తనకు అనుకూలంగా మార్చుకున్నారు రానా. మరి ఎప్పుడో 1956లో వచ్చిన టెన్ కమాండ్ మెంట్స్ ను చూసి, ఆ తరహాలో పాత్ర డిజైన్ చేయడం విశేషమే కదా! మరికొన్ని విశేషాలు ఆయన మాటల్లోనే..

రానా దగ్గబాటి నటించిన 'అరణ్య' చిత్రంలో ఆదవి ఎనుగులను రక్షించే స్నేహితుడు (మావటివాడు)గా నటించాడు. జంతువుల భాష తెలిసి, వాటితో మమేకం అయ్యే పాత్ర అది. దీనికోసం రానా చాలానే కష్టపడ్డాడు. అయితే ఇందులో ఆయన పాత్ర ఆహార్యంలోనూ మేనరిజంలోనూ ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. పూర్తిగా పెరిగిన గడ్డం, మీసాలు, చేతిలో పాదవాటి కర్రలాంటి ఆయుధం. నడిచేటప్పుడు గూని వున్నట్లుగా వంకరగా నడవడం చూడగానే దర్శకునికి ఈ పాత్ర హాసీవుడే నటుడు కొబ్బే టామటోస్ స్ఫూర్తిగా రానా చేసినట్లు తెలిపారు. టెన్ కమాండ్ మెంట్స్ లో టామటోస్ క్యారెక్టర్ ను చూసి తనను ఆ విధంగా దర్శకుడు మలిచినట్లు రానా తెలిపారు. దర్శకుడు ప్రభు సాల్వాన్ అరణ్య పాత్ర కోసం ప్రత్యేక తర్జిమ ఇచ్చాడు. దీంతో ఆ సినిమాను పలుసార్లు చూసి, తనకు అనుకూలంగా మార్చుకున్నారు రానా. మరి ఎప్పుడో 1956లో వచ్చిన టెన్ కమాండ్ మెంట్స్ ను చూసి, ఆ తరహాలో పాత్ర డిజైన్ చేయడం విశేషమే కదా! మరికొన్ని విశేషాలు ఆయన మాటల్లోనే..

కథ విన్నప్పుడు..
ఎనుగులు, ఆడవుల గురించి బాగా పరిశోధన చేసిన ప్రభు అరణ్య కథను రెడీ చేశారు. ఈ కథ చెబుతున్నప్పుడే ఆదవి గురించి మొదటిసారి నాకు డీటైల్స్ గా అర్థమైంది. ఒక మనిషి, జంతువు కాన్ఫ్లిక్ట్ లో సాగే చిత్రమిది. ఇలాంటి సినిమా చేయాలనిపించి అరణ్య కథను ఒప్పుకున్నాను. అయితే ఈ సినిమా డైరెక్టర్ ప్రభు సాల్వాన్ తీసిన కుమ్మి కథలో ఎనుగు ఒక పార్శ్వ మాత్రమే!
ఒకేసారి 18 ఎనుగులతో ఘాట్..!!
అరణ్య ఘాటింగ్ కోసం 15 రోజులు ముందుగానే థాయ్ లాండ్ వెళ్లం. అక్కడి ఆడవుల్లో మాకు కావాల్సిన లాకేషన్స్ కోసం సెర్చ్ చేశాం. ఎనుగుల పార్శ్వల్లో ఘాటింగ్ చేసుకునేందుకు వీలుగా ఏర్పాట్లు చేసుకున్నాం. ఈ కథ గురించి ప్రభు చెప్పినప్పుడు 18 ఎనుగులతో ఘాట్ చేయాల్సి ఉంటుందన్నారు. అందుకే ముందుగా ఎనుగులతో సాన్సిటివ్ లింగ్ పెంచుకునేందుకు, రేంజర్స్ పర్యవేక్షణలో శిక్షణ తీసుకున్నాను. సాధారణంగా ఒక ఎనుగు మన పక్కన నడిస్తేనే భూమి కంపిస్తుంది. అలాంటిది ఒకేసారి 18 ఎనుగులు వెనుక నడుస్తుంటే.. ఆ అనుభూతి మాటల్లో చెప్పలేను!
పోరాటం అందుకే!
అరణ్య మన భూమి కోసం, భవిష్యత్ తరాల కోసం ఎంతైతే సోసైటీ మీదే వారికి రెడీ అయిన ఒక వ్యక్తి కథ. వినగానే నాకు ఎగైటింగ్ గా అనిపించింది. ఎనుగుల వల్ల ఆడవుల విస్తీర్ణం పెరుగుతుంది. అది మన భవిష్యత్ తరాలకు మేలు చేస్తుంది. అందుకే అరణ్య భవిష్యత్ తరాల కథ!
ఆ క్షణం చాలా భయం వేసింది..!!
ఎనుగులకు ఆహారం ఇవ్వడం, వాటికి స్నానం చేయించడం, వాటితో ఎక్కువసేపు గడవటం వంటి వాటివల్ల నేను వాటికి దగ్గరయ్యాను. ఇందుకు ఓ వారం టైమ్ పట్టింది.

తర్వాత ఘాటింగ్ అంతా బాగానే జరిగింది. ఎనుగులకు దగ్గరయ్యే క్రమంలో భయంతో ఒక జేబులో ఆరటిపండు, ఇంకో జేబులో బెల్లంముక్క ఉంచుకునేవాడిని. ఓసారి జేబులో ఉన్న ఆరటిపండు కొద్దిగా బయటకు వచ్చింది. అది చూసి నా దగ్గర చాలా ఆరటిపండ్లు ఉన్నాయనుకొని ఎనుగులన్నీ హఠాత్తుగా నా దగ్గరకొచ్చాయి. ఆ క్షణం చాలా భయం వేసింది. అయితే క్యారెక్టర్ పరంగా నా చేతిలో ఉన్న కర్ర, ఆడవిలో కనిపించే కుండేలు, జంక ఇతర జీవాలు కూడా సినిమాలో చిన్న క్యారెక్టర్స్ గా కనిపిస్తాయి. మేజర్ గా ఇది ఎనుగుల కథ. ఘాటింగ్ లో ఉన్నన్ని రోజులూ ఎనుగుల దగ్గర నుంచి నేను ఏదో ఒకటి నేర్చుకుంటూనే ఉన్నాను.

వారి జీవితాల అధారంగానే..!!
'పార్సెస్ మ్యాన్ ఆఫ్ ఇండియా'గా పిలవబడే జాదవ్ పయెంగ్, ఎలిఫెంట్ విన్సెంట్ గా పిలవబడే రారెస్స్ అంథోనీ జీవితాల్లోని కొన్ని సంఘటనలతో పాటుగా ఘాతీరంగా ఫైట్ ను ఈ సినిమాలో చూపించాము. అయితే చిత్రంలోని క్యారెక్టర్ పేరు నరేంద్రభూపతి. పార్సెస్ మ్యాన్ ఆఫ్ ఇండియా బిరుదు వచ్చాక అందరూ ఆతన్ని 'అరణ్య' అని పిలుస్తుంటారు. కాబట్టి ఈ సినిమాకు 'అరణ్య' టైటిల్ పెట్టాము. అయితే చిత్రాన్ని మొత్తం ఆరు ఆడవుల్లో చిత్రీకరించాం. ఒక షాద్ థాయ్ లాండ్ ఎలిఫెంట్ పార్క్ లో తీస్తే, ఆ షాద్ కొనసాగింపు కేరళ ఆడవుల్లో ఉంటుంది. మరోషాద్ కొనసాగింపు మహారాష్ట్రలో.. ఇలా వేరేరు ఆడవుల్లో తీసిన సన్నివేశాలు ఢిల్లీలో ఓ ప్రత్యేక అనుభూతిని కలిగిస్తుంది. ముఖ్యంగా రూపల్ ఇన్స్ సౌండ్ ప్రేక్షకులను నిజమైన అరణ్యంలో ఉన్న అనుభూతిని ఇస్తుంది. ఈ సినిమా కోసం డిమ్ ఆందరూ చాలా కష్టపడ్డారు. విష్ణు విశాల్, జోయా, శ్రీయా ఆందరం కష్టపడి ఓ మంచి సినిమా చేశాం.

పూర్తి పేరు : రానా దగ్గబాటి
పుట్టిన తేదీ : 1984, డిసెంబర్ 14
పుట్టిన ప్రాంతం : చెన్నై, తమిళనాడు
చదువు : ఇండస్ట్రియల్ ఫ్యాషన్స్ లో గ్రాడ్యుయేషన్
హాజీర్ : ఫ్యాటోగ్రఫీ, బాక్సింగ్, డ్రైవింగ్
ఇష్టమైన ఆహారం : హామీ, బర్నాస్
ఇష్టమైన నటులు : కమల్ హాసన్, లక్ష్మయ్యకూమర్, కత్రినా కైఫ్
నివాస ప్రాంతం : హైదరాబాద్
భార్య : మహిత
తల్లిదండ్రులు : సురేష్ బాబు దగ్గబాటి, లక్ష్మి దగ్గబాటి
సోదరులు : మాణిక్ దగ్గబాటి, అభిరామ్ దగ్గబాటి

గొప్ప అనుభవం..!!
'అరణ్య' సినిమా నాలో పెద్ద మార్పు తెచ్చింది. ఆదవి నుంచి వచ్చిన తర్వాత నేను పెళ్లిచేసుకోవడమే ఒక నిదర్శనం. అయితే బాహుబలికి షాట్ అయిపోగానే వెంటనే ఏదైనా తినడానికి ఆవేశం ఉండేది. మిగిలిన వర్కులూ సీటీలో చేసేవారు. కానీ అరణ్య కథ చెప్పినప్పుడే దర్శకుడు మీరు బాగా తగ్గులి అన్నారు. పాత్రపరంగా ఆలా కనిపించాలి. ఇక పార్సెస్ లో ఘాటింగ్ దగ్గర రోటీస్ గా తినేవి దొరకవు. ప్రకృతిలో లభించినవే తినాలి. అదో గొప్ప అనుభవం. వెరైటీ కథలను చేసే నేనే ఇలా లాకేషన్ వస్తుందని, అది కథగా చెప్పినా నమ్మేవాణ్ణి కాచేమో. పార్సెస్ కరోనా మనుషులు, వాళ్ళ ఆలోచనల్లోనూ మార్పు తెచ్చింది. ప్రస్తుతం గ్లోబల్ సినిమాలు ఎక్కడ తీస్తారు అంటే హైదరాబాద్ లోనే తీస్తాం అనే స్థాయికి డెవలప్ మెంట్ వచ్చింది. నా కెరీర్ లో ఆమెతాడే, ఆ తీరం అది డిఫరెంట్ యాక్టర్స్ లో యూనిక్ చిత్రాల్లో నటించే ఆవేశం రావడం అద్భుతంగా భావిస్తున్నాను. ♦

ఉక్కు పిడికిలి !
పాద్య పుట్టాక
పరిశుభ్రత
బతుకు చరాలు
అనుబంధమై తిరిగేవి
కందలు కలిగితే తప్ప
కలలు సాధారణమై
కళ్ళముందుకు నడిచేవి

ఊరింపున్న ఉపాధికి
గండి కొడుతూ
విశాఖ నగరంపై
గద్దలు వారివే

చప్పుడు గుప్పుగా వ్యాపించింది
విశాఖ ఇప్పుడు
కన్నటి కొలనుల చౌరస్తా
పిడికిలి జాగ్రత్త తప్ప
చైతన్యం పూర్తి కాక తప్పదు
పాదుగు ఎంటి పోయిందని
అప్పుడు ఏ కర్మకూడా అమ్మతోడు
మరి పాలకుడు?
కనికట్టు చేసి, నష్టాలను చూపి

పెత్తనంతో గారడీలు చేసి
అర్థదర్జంగా అమ్మేస్తాడు
ఉరికే జలపాతంలా
అడుగుల్ని కదపాలి
చరిత్రలో కనుమరుగు అవుతున్న
విశాఖ ఉక్కును కాపాడి
మన కనుపాపల్లో దాచుకోవాలి

అన్నీ అమ్మేసుకొంటూ పోదాం అనే
అపాంకారపు పాలకుల కళ్ళని
తెరిపించాలి
ఉక్కు మన పాత్రకంటే
ఉక్కు పిడికిళ్ళతో
ఉప్పెనలా నిలదొంది నిలబడాలి...!!
- మమబూబ్ బాషా చిల్లెం
9502000415

కవిత్వం

ఒక అసంపూర్ణ
అసమతుల్య ప్రపంచం నెలకొంది
నల్లని మేఘాలు అల్లుకున్నాయి.
ఇసుక చుక్కలు
అన్యాయానికి ముప్పుతున్నాయి

అక్షేపం కాదు గానీ
స్వార్థపు చేతుల్లోకి
బతుకులు తరిలిపోతున్నాయి
స్వేచ్ఛకు సంకెళ్ళు పడుతున్నాయి
హక్కుకి ఉరితాళ్ళు బగుసుకుంటున్నాయి
పోరాట ఫలాలు చిదిగిపోతున్నాయి

ఏ తీరం వైపో ?

మన కలల విశాఖ ఉక్కు
రాజకీయ రంగులు అడ్డుకుని
కార్మిక్ రెక్కలతో ఎగురుతోంది
మట్టిని దానం చేసేవారు
మట్టికొట్టకు పోతున్నారు
ఇప్పుడు దేశమంతా
ప్రయత్నం చేస్తోంది పాట చిందులెస్తోంది

అస్తిత్వపు ప్రశ్నలు ఎదురవుతున్నాయి
కార్మిక రాజ్యాన్ని కాపాడండి
పెట్టుబడుల పెత్తనం పాతరాగం ఎత్తుకుంది
ఇప్పుడు గొంతులు మరింత మోగాలి

సంస్కరణలు ఏ తీరంవైపో వాలుతున్నాయి
నిరసనలు రేనిచోట
ఉనికి ప్రశ్నార్థకమవుతుంది
కార్మిక సంక్షేమానికి
ఉధృతూలు ఊపెరిగా
విజయకేతనం ఎగరేయాలి
- గవీర్ శ్రీనివాస్
7019278368

విలువల సేద్యం!

ఏమి త్యాగం చేశావని ...
ఈ దేశం మీద "ద్రోషం" నీకు ?
ఏమి ఉద్ధరించావని ...
ఈ వ్యవస్థపై "అక్రమం" నీకు ?
ఎంతసేపు ...
నీ స్వేచ్ఛ త్రేయస్సు కోసం
తండ్రిదంటు తలమునకరై తప్పా
నీ జాతికోసం ఏనాడైనా
తవించావా?

ఊహల వల్లకిలో ఉర్రేగుల
తప్పా
బుజువర్తనతో ఎప్పుడైనా
ప్రసరించావా?
అందని వాటికి అర్థాలు దాదరం
తప్పా
ఉన్నదాంట్లో సంతృప్తిని
తెలుపుకున్నావా ?

నిత్యం అంతరాల అరాటమే తప్పా
సమైక్య జీవన దృక్పథం సృష్టించావా?
ఏమి ఆశించకుదానే

జుబ్బిదైనా ...
నీ పుట్టుకకు సార్వకత చేకూర్చ
ఈ పుణ్యభూమి రుంగం కాస్త తీర్చ
సత్కంఠంతో అడుగు
ముందుకేయ్

విశ్వప్రాణుల శ్రేయస్సు కాంక్షిస్తూ
విశాలచేతనం అంకురింపజేయ్
మానవతా విలువలు వందించేయ్
అప్పుడే మానవతా
శాంతి నిశ్చాగ్నమై వర్షిల్లేది
ఈ విశాల జగతి
సప్తత్యామలమై విలసిల్లేది
- కోడిగూటి తిరుపతి
9573929493

త్యాగజీవి

అంధుడు త్యాగజీవే
కానీ భోగజీవి కాదు
ప్రాణ్ణి శిరాముల త్యాగం
వర్ణమై
రెండు అర్థాలై
విడిపోయి ఓడిపోయాము !

మన భాష విషయంలో
కేంద్రానికి మంధర పాత్రే కదా !
అన్ని రాష్ట్రాల శిశువులకు
కేంద్రం నుండి క్షీరపాదితే
మనకు నీరు కూడా

లేక నోరు ఎందుతోంది !

ప్రత్యేకహోదా సవతి తల్లి
వందగ పూట పెట్టే
తాయించి కదా !
ప్రతి బిడ్డలో ఒక అందమామి
మన అంధ్రా అందీపోయిన

బావి
రైలు బెడ్లల్లో
పట్టాలు తప్పిన రైళ్ళే
గడ్డల నిండా
గడ్డలే!

నీటి ప్రాంతాల్లో
ఏటి పారే
విశాఖ ఉక్కు అంటే
కార్మిక్ హక్కుగా మార్చే
కుట్రలే!
ఇక ఈ దేశం
ఇండియా ప్రైవేట్ రిమినిస్ ?
- వీరేశ్వరరావు మూల
9494746228

‘వదివేలు సరిపోయావో, లేదో

లెక్కపెట్టి చూడు!’ వందనోట్ల కట్టను కొడుకు చేతికి అందిస్తూ కుప్పిపై కూర్చున్నాడు తండ్రి.

చదువుతున్న పుస్తకాలు పక్కన పెట్టి, వందనోట్ల కట్ట లెక్కపెడుతూ ‘అప్పు చేశావా నాన్నా?’ అని అడిగాడు కొడుకు.

‘తప్పదుగా! వ్యవసాయ పనులకు ఇంతకంటే గత్తులతరం లేదు. ముందు అప్పు చేయాలి, పంట చేతికి వచ్చాక అప్పు తీర్చాలి. ఇది ప్రతి రైతుకు ఉండే నిత్యకృత్యం’ అంటూ తన నిస్సహాయతను కొడుకుకు చెప్పాడు తండ్రి.

‘పదివేలు సరిపోయాయి. కానీ అప్పులు చేస్తూ వ్యవసాయం చేయడం అవసరమా నాన్నా?’ కొడుకు ప్రశ్నించాడు.

‘సమాజాన్ని బతికించేది వ్యవసాయం. అందరూ బాగుంటే అందులో మనమూ

బాగుంటామన్నది రైతు కల’ అని తన మనసులో మాట చెప్పాడు తండ్రి.

‘అదెలా?’ అడిగాడు కొడుకు.

రైతు వ్యవసాయం చేయడం వలన సమాజం ఎలా ఆభివృద్ధి చెందుతుందో నువ్వే లెక్కించు’ అనక్కిగా చెప్పాడు తండ్రి.

ఆశ్చర్యపోయిన కొడుకు నోరెళ్లబెట్టాడు.

‘మొదట నేను అప్పు తీసుకున్న వ్యక్తికి నా వలన వ్యాపారం అయ్యిందా? లేదా? గమనించు’ అన్నాడు తండ్రి.

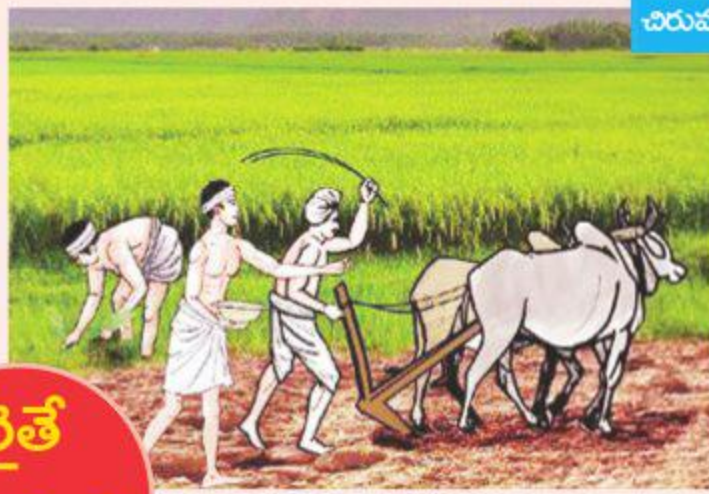
రైతు వలన లాభపడిన మొదటివర్గాన్ని లెక్కించాను’ అన్నాడు కొడుకు.

ఇంతలో ‘రేపు మేమంతా ఊడుపులకు వచ్చేస్తాం’ అంటూ పదిమంది వ్యవసాయ కూలీలు వచ్చారు.

‘దబ్బాలు సిద్ధమయ్యాయి అలాగే

రైతే వెన్నెముక

బాలల కథ

వచ్చేయండి!’ అన్నాడు తండ్రి.

‘మీరు వ్యవసాయం చేయబట్టే వీళ్ళకు ఉపాధి దొరికింది. అంటే రెండో వర్గానికి సాయం చేశారు’ అంగీకరించాడు కొడుకు.

ఇంతలో ఎరువుల దుకాణం నుండి కబురొచ్చింది.

‘వ్యవసాయం చేయబట్టే ఎరువుల దుకాణానికి వ్యాపారం అవుతుంది.

మూడో వర్గం బతుకుదెరువుకి వ్యవసాయదారుడే కారణమని ఒప్పుకుంటాను’ అన్నాడు కొడుకు.

‘షాపుకారికి ధాన్యం ఇచ్చారు. ఇంకా బియ్యం పంపించలేదు. వెళ్ళి కనుక్కోండి!’

అంటూ కేకేసింది ఇంటిలోపల నుంచి అమ్మ.

‘మరే పట్టించాడో లేదో కనుక్కోవాలి!’

అంటూ కొడుకును పురమాయించి, షాపుకారు దగ్గరకు పంపించాడు తండ్రి.

షాపుకారు దగ్గరకు వెళ్ళిన కొడుకు కొద్దిసేపటికి తిరిగి వచ్చి, ‘మిల్లు ఆడించడానికి

మిల్లు డ్రైవర్ రాలేదు. రేపు వస్తే బియ్యం ఇస్తామన్నాడు’ చెప్పాడు కొడుకు.

‘నేను పండించిన పంట ఎవరెవరికి పని కల్పించిందో అర్థమయ్యిందా?’ అడిగాడు తండ్రి.

‘నాలుగో వర్గాన్ని లెక్కించాను’ సమాధానమిచ్చాడు కొడుకు.

‘ఈ పూటకు అన్నం వండడానికి బియ్యం రేపు పోటలోకి వెళ్ళామా?’ అడిగింది తల్లి.

‘అలాగే!’ తల ఊపాడు తండ్రి.

‘ఐదో వర్గం బతుకుదెరువుకి రైతే కారణం. సమాజంలో రైతు పండించిన పంట ఇంతమందికి పని కల్పించి, బతుకుదెరువు చూపిస్తుంది. రైతు సమాజానికి వెన్నెముక అని చెప్పడంలో తప్పులేదు. వ్యవసాయం చేస్తూ సమాజాన్ని బతికిస్తున్న రైతు “మానవ సేవే మాదవ సేవ” అంటూ నిసార్థంగా బతుకుతున్నాడు. వ్యవసాయాన్ని బతికించాలి’ ఒప్పుకున్నాడు కొడుకు.

- జి.వి.పట్నాయక్, 9441349275

చిరుమువ్వలు

దారి కనుక్కోండి

పాప స్థూలుకు వెళ్లే దారి కనుక్కోండి

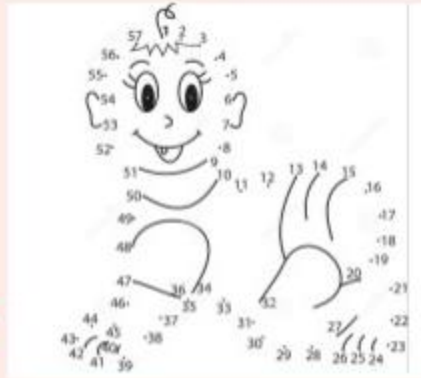

రంగులు దిద్దండి

వక్రమన్న గుల్లానికి దానిపైన స్వాతి చేస్తున్న మహా బొమ్మకు మీకిష్టమైన రంగులు దిద్దండి

చుక్కలు కలపండి

వక్రమన్న చుక్కలన్నీ కలిపితే ఏ బొమ్మ వస్తుందో కనుక్కోండి

విలి తోట

వేలాడే కుండీల్లో

పెంచుకునే మొక్కలు పొట్టిగా, బుస్సీగా ఉంటాయి. కొన్ని తీగలుగా కుండీల నుంచి కిందికి వేలాడతాయి. ఇవి ఇంట్లో, బయటనే కాకుండా మధ్యస్థ వాతావరణంలోనూ పెరిగే, సెమీషేడ్ మొక్కలు. పువ్వులు తక్కువగా పూస్తూ, ఆకులు నిగారింపుగా రమణీయంగా ఉంటాయి. ఈ మొక్కలకు నీటిని పోసిటప్పుడు జాగ్రత్తగా పోయాలి. వీటిని నేల కుండీల్లోనూ పెంచుకోవచ్చు.

రోయోస్పాథోసియా

ఆర్కెమెంటల్ జాతికి చెందిన ఇండోర్ మొక్క. రోయోస్పాథోసియా. దీని ఆకులు పొడవుగా, మొనదేలిన కత్తి ఆకారంలో ఉంటాయి. లేత ఆకుపచ్చ, లేత తెలుపు, ఆగ్నేపెద్ద, నీలరంగుల

చారలతో ఆకులు కళకళలాడుతుంటాయి. మొక్క అడుగు ఎత్తు వరకూ పెరుగుతుంది. మొవ్వలుగా మొక్క మొదలు నుంచి పిలకలు వస్తాయి. మొవ్వలో చిన్న చిన్న తెల్లటిపువ్వులు పూస్తాయి. వాటిలో నల్లటి గింజలు విత్తనాలుగా ఉంటాయి. వారానికి ఒకసారి కొద్దిగా నీళ్ళు పోస్తే సరిపోతుంది. నీళ్ళు నిలువ ఉంటే మొక్క కుళ్ళిపోయి, చనిపోతుంది. అందువల్ల కుండీల్లోని నీరు బయటకు పోయే వెసులుబాటు ఉండాలి. మట్టి ఎప్పుడూ పొడిగా ఉండాలి. చాలా కొద్దిగా మాత్రమే వెలుతురు కావాలి. ఇది పది డిగ్రీల లోపు ఎండలో బాగా పెరుగుతుంది. మొవ్వను జాగ్రత్తగా వేరులతో నేకరించి, వేరే కుండీలో నాటితే వేరే మొక్కగా పెరుగుతుంది. దీన్ని నేల కుండీల్లోనూ, వేలాడే కుండీల్లోనూ పెంచుకోవచ్చు.

స్ట్రోబిలాంథెస్ డయియానా

దీన్నే పీకాక్ ప్లాంట్, పెర్నియస్ ప్లీట్ ప్లాంట్ అని పిలుస్తారు. దీన్ని నేల

వేలాడే వనాలు..

ప్రకృతి ప్రేమికులు ఇంటా, బయట రకరకాల మొక్కలను పెంచుతుంటారు. అంతేనా కొందరికే ఇంటిచుట్టూ వేలాడే కుండీల్లోనూ మొక్కలు పెంచు తుంటారు. కానీ కొన్ని వాతుల మొక్కలు మాత్రమే వేలాడే కుండీల్లో పెంచుకోవడానికి వీలవుతుంది. అలాంటి మొక్కల పరిచయమే ఈ వారం విలితోటలో..

కుండీల్లోనూ, వేలాడే కుండీల్లోనూ పెంచుకోవచ్చు. ఈ మొక్కకు చిత్రంగా ఉండే పత్రాలే ఆదం. ఆకు ముదురు చింతపొక్కు రంగులో ఉంటుంది. శీర్షభాగం నుంచి ఆడ్లంగా ఆకుల మీద ఉండే చారలు ఎంతో ఆందంగా ఉంటాయి. చారలు మధ్యలో ముదురు నేరేడు రంగు డిజైన్ ఉంటుంది. దీనికి కొద్ది కొద్దిగా నీళ్ళు పోయాలి. తెలుపు, లేతనీలు రంగుల్లో చిన్నచిన్న పువ్వులు పూస్తాయి. కొద్దిగా వేడిని తట్టుకోగలుగుతాయి. క్లోరోఫిట్ నీటికి దూరంగా ఉండాలి. లేకపోతే ఆకులు పాడయ్యే ప్రమాదం ఉంది. 26 అంగుళాలు ఎత్తు వరకూ పెరుగుతాయి. అపిక్స్, వైటిషైన్ వంటి తెగుళ్ళు వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

జెబ్రనా పెండులా

చూడవచ్చని ఆకులతో

అలరించే మొక్క జెబ్రనా పెండులా. ఇది వయోరెబ్, సిల్వర్, రెడ్, బ్లూ రంగులలో, చారలు వంటి డిజైన్లతో ఆకులు అలరిస్తాయి. సన్నని కాడ వచ్చి దానికి రెండువైపులా ఆకులు అలుముకుంటాయి. ఇండోర్లోనూ, తేలికపాటి ఎండలోనూ పెరుగుతాయి.

మొక్క చాలా వేగంగా పెరుగుతుంది. దీనిని వేలాడే కుండీల్లోనూ, నేల కుండీల్లోనూ పెంచుకోవచ్చు. నేల మీద నాటితే నేలంతా తివాచీలా అల్లుకుపోతుంది. విచ్చలవిడిగా పెరిగే స్వభావం ఉన్న ఈ మొక్కను తరచూ కత్తిరించుకోవాలి. నాలుగు రోజులకోసారి నీళ్ళు పోస్తే సరిపోతుంది. ఈ మొక్కను రక్తపోటు, క్షయ, దగ్గు తదితర వ్యాధుల ఉపశమనానికి తయారుచేసే మందుల్లో వాడతారు.

ఫర్న్

చూడగానే కంటికి ఇంపుగా, ఆకట్టుకునే మరో వన్యచిన్నెల మొక్క పెర్న్. భూ ఉపరితలం మీద తొలిదశలో ఏర్పడిన వృక్ష జాతుల్లో పెర్న్ ఒకటి. పెర్న్ పదివేల రకాలలో లభిస్తుంది. ఒక్క రకాల్లోనే రెండువేల రకాలు ఉన్నాయి. మొక్కకు సన్నని కాండము, దానికి ఇరువైపులా చిన్న చిన్న పత్రాలు సమాన సైజుల్లో క్రమబద్ధంగా, ఎంతో ఆందంగా ఉంటాయి.

వీటికి పువ్వులు, విత్తనాలు ఉండవు. బీజాంశాలు ద్వారా పునరుత్పత్తి చేసుకుంటాయి. ఇవి నాచు ఆధారంగా పెరిగిన మొక్కలు. వీటిలో గోల్డెన్ పెర్న్ చక్కగా ఉంటుంది. పది డిగ్రీల నుంచి 22 డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రతల మధ్య ఈ మొక్కలు బాగా పెరుగుతాయి. మొక్కల అడుగు భాగంలో ఎప్పుడూ నీటివెమ్మ ఉండేలా చూసుకోవాలి. నేల కుండీల్లోనూ, వేలాడే కుండీల్లోనూ వీటిని పెంచుకోవచ్చు. వీటిని చాలా బొడవల తయారీకి ఉపయోగిస్తారు. కాస్త

విష స్వభావం ఉన్న వీటిని నేరుగా ఉపయోగిస్తే ప్రమాదం.

సింగోనియం

పత్ర సౌందర్యమున్న మరో మొక్క సింగోనియం. దీని ఆకులు పచ్చదయాకారంగా ఉంటాయి. వీటిలో లేత ఆకుపచ్చ, బూడిద రంగు, సిల్వర్, పింకు, తెలుపు, లేత పసుపు రంగుల్లో ఆకులుండే మొక్కలున్నాయి.

జేడ్

‘లక్ష్మీ ప్లాంట్’ అని ముద్దుగా పిలుచుకునే మొక్క జేడ్. చిన్నచిన్న ఆకులతో మొక్క నిండుగా, దళసరిగా ఉంటుంది. దీన్ని బొప్పడాల్లోనూ ఉపయోగిస్తారు. కుండీల్లో మట్టి ఎప్పుడూ పొడిగా ఉండేలా చూసుకోవాలి. నాలుగు రోజులకోసారి కొద్దిగా నీళ్ళుపోస్తే సరిపోతుంది. ఈ మొక్కను బహుమతిగానూ ఇస్తుంటారు. ఇది కాస్త ఖరీదైన మొక్క. వేలల్లో ధర పలుకుతుంది.

ఫిట్టోనియా ఆల్బివెన్

చిన్నచిన్న ఆకుపచ్చ ఆకుల మీద, తెల్లని చారల డిజైన్ ఉండే సుందరమైన మొక్క ఫిట్టోనియా ఆల్బివెన్. దీన్ని ఆర్కెమెంటల్ మెంట్ అని పిలుస్తారు. దీనికి తక్కువగా నీళ్ళు పోయాలి. చీకటి గదిలో మరింత మెరుస్తూ ఉంటుంది.

- చిలుకూరి శ్రీనివాసరావు, 8985945506